

ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κατηγορία: **Προπτυχιακά**

Εξάμηνο: **Z**

Τομέας: **Τομέας Εγκληματολογίας**

Κατηγορία: **Μάθημα**

Χαρ.: **Υπ./Ε.**

Διδακτικές Μονάδες: **3**

Διδάσκων: **Καθηγήτρια Ζαραφονίτου Χριστίνα¹**

1. Αντικείμενο του Μαθήματος – Περίληψη

Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές καλούνται να κατανοήσουν το επιστημολογικό εύρος και την έκταση του πεδίου εφαρμογής του επιστημονικού κλάδου της «Αντεγκληματικής Πολιτικής» καθώς πρόκειται για ένα επιστημονικό πεδίο ευρύ και σύνθετο το οποίο αφενός θεμελιώνεται σε ποικίλες θεωρίες και επιστημονικά πεδία με κυρίαρχο και καθοριστικό αυτό της Εγκληματολογίας ενώ αφετέρου περιλαμβάνει μια συστάδα προτύπων ανάπτυξης πολιτικών και μέτρων στενά συναρτημένων με την κυρίαρχη άποψη για το έγκλημα και τον εγκληματία σε κάθε εποχή και κάθε τόπο. Σήμερα ο όρος «Αντεγκληματική Πολιτική» έχει διευρυνθεί και αναφέρεται όχι μόνο σε κατασταλτικές κρατικές πολιτικές αλλά κυρίως σε επιμέρους κοινωνικές πολιτικές του κράτους. Η αρχική αλλά και η σύγχρονη πρόσληψη της έννοιας και του πεδίου εφαρμογής της «Αντεγκληματικής Πολιτικής» συνιστούν το αντικείμενο του μαθήματος το οποίο εξειδικεύεται στο διάγραμμα των θεματικών ενοτήτων που το αποτελούν ως ακολούθως:

2. Διάγραμμα ύλης

Α) ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ι) Οι έννοιες και η σημασία τους

- Το πέρασμα από τις αντεγκληματικές πολιτικές στην αντεγκληματική πολιτική

¹ Το μάθημα διδάσκεται από την Δρα Ελένη Κοντοπούλου κατά το τρέχον ακαδ.έτος, στο πλαίσιο του προγράμματος απόκτησης ακαδημαϊκής εμπειρίας.

- Το εγκληματικό φαινόμενο
- Οι απαντήσεις του κοινωνικού σώματος

II) Αντεγκληματική πολιτική και υποβόσκοντα ιδεολογικά ρεύματα

- Το φιλελεύθερο ιδεολογικό ρεύμα
- Το εξισωτικό ιδεολογικό ρεύμα και οι τάσεις του
- Το αυταρχικό ιδεολογικό ρεύμα και οι τάσεις του

III) Τα θεμελιώδη πρότυπα αντεγκληματικής πολιτικής

B) ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I) Πρόληψη της εγκληματικότητας σε τοπικό επίπεδο (έννοιες και πολιτικές)

- Η πρόληψη ως στόχος της σύγχρονης αντεγκληματικής πολιτικής
- Διακρίσεις της πρόληψης
- Το συμμετοχικό πρότυπο
- Η πρόληψη σε τοπικό επίπεδο
- Ο ρόλος της κοινότητας
- Η πολιτικές επιτήρησης
- Η πολιτική της μηδενικής ανοχής

II) Τα θεμελιώδη πρότυπα σε ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο

- Βασικές κοινές αξίες
- Ο κοινωνικός χαρακτήρας της πρόληψης: Τοπικά συμβούλια πρόληψης της εγκληματικότητας στη Γαλλία.
- Η Βρετανική εκδοχή της ‘κοινοτικής πρόληψης’
- Ο ρόλος του Βορειοαμερικανικού προτύπου: το παράδειγμα των Η.Π.Α. και του Καναδά
- Η Ελληνική εμπειρία

III) Ο ρόλος της εγκληματολογικής έρευνας στη χάραξη και άσκηση της αντεγκληματικής πολιτικής

- Η έρευνα και τα είδη της
- Οι δυσχέρειες

- Οι έρευνες αξιολόγησης: βασικά στοιχεία, λειτουργίες και είδη αξιολόγησης
- Βασικές κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την αξιολόγηση της πρόληψης

3. Εκπαιδευτικοί στόχοι και εκπαιδευτικά εργαλεία

- ❖ Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση της ιστορικότητας του όρου «αντεγκληματική πολιτική», την αρχική εννοιολογική πρόσληψή του και των συνεπειών της ανάλογα με το κυρίαρχο ιδεολογικό ρεύμα της εποχής αλλά κυρίως αποσκοπεί στην κατανόηση των σύγχρονων τάσεων τόσο στην εννοιολόγηση όσο και στην εφαρμογή πολιτικών και μέτρων αντεγκληματικής πολιτικής προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, των δραστών και των θυμάτων.
- ❖ Οι εκπαιδευτικοί στόχοι του μαθήματος επιτυγχάνονται αφενός με εισηγήσεις από την πλευρά της διδάσκουσας ενώ αφετέρου επιστρατεύονται τα εργαλεία της κριτικής σκέψης και της αναλυτικο-συνθετικής προσέγγισης του αντικειμένου των εισηγήσεων μέσω ερωταποκρίσεων των φοιτητών και στοχευμένης συζήτησης ειδικών θεμάτων.
- ❖ Στα παραπάνω επικουρούν και οι εργασίες προαιρετικού χαρακτήρα οι οποίες προτείνονται προς εκπόνηση είτε από τη διδάσκουσα είτε από τους ίδιους του φοιτητές και οι οποίες μπορούν να βελτιώσουν έως 2 μονάδες τη βαθμολογία των γραπτών εξετάσεων υπό τον όρο ότι αυτή είναι προβιβάσιμη (5 +). Οι εργασίες συντάσσονται σε μορφή γραπτού δοκιμίου βάσει καθοδήγησης των φοιτητών από τη διδάσκουσα και αποσκοπούν στην άσκηση των φοιτητών στο ιδιαίτερα απαιτητικό κριτικό εγχείρημα της σύνταξης δοκιμίων και στη δυνατότητα εμβάθυνσης σε ειδικότερα θέματα του αντικειμένου του μαθήματος. Η εκπόνηση των εργασιών μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε σε ατομικό είτε σε ομαδικό επίπεδο και παρέχεται η δυνατότητα στους φοιτητές που επιθυμούν να παρουσιάσουν την εργασία τους προφορικά ώστε να δημιουργηθεί ένα επιπλέον βήμα επιστημονικής συζήτησης και διαλόγου με τους συμφοιτητές ή/και διδάσκοντες.
- ❖ Προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχικότητα στη μαθησιακή διαδικασία, ορίζονται (κατόπιν συναίνεσής τους) «συντονιστές-φοιτητές», οι οποίοι συνεργάζονται με τη διδάσκουσα για θέματα που αφορούν το μάθημα και τις εργασίες. Η επιλογή τους γίνεται τυχαία με βάση την αυτό-πρότασή τους και την αποδοχή των συναδέλφων τους. Η πρακτική αυτή έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από πλευράς των φοιτητών.
- ❖ Γίνεται χρήση σύγχρονης τεχνολογίας (power-point, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες) κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων εργασιών, εισηγήσεων κ.λπ.

- ❖ Το μάθημα αξιολογείται σε ετήσια βάση από τους φοιτητές στο πλαίσιο της ΜΟΔΠΠ του Παντείου Πανεπιστημίου.

4. Προτεινόμενα συγγράμματα (όπως δηλώνονται στον "Εύδοξο")

- ❖ 1η Επιλογή Βιβλίου: Χριστίνα Ζαραφωνίτου, Πρόληψη της Εγκληματικότητας σε τοπικό επίπεδο. Οι σύγχρονες τάσεις της εγκληματολογικής έρευνας, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2003
- ❖ 2η Επιλογή Βιβλίου: M. Delmas – Marty, Πρότυπα και τάσεις αντεγκληματικής πολιτικής, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- ❖ Συμπληρωματική βιβλιογραφία είναι στη διάθεση των φοιτητών υπό μορφή φακέλου στη διεύθυνση :<http://openclass.panteion.gr/courses/TMC279/>

5. Τρόπος εξέτασης μαθήματος

Γραπτή Εξέταση